1843. ARNHEMSCHE COURANT. No. 18[illegible]

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is f 5 in de drie maanden.

WOENSDAG 20 SEPTEMBER.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen segelregt, voor elke plaatsing.

Privilegiën in het stuk van belasting.

In hare zitting van vrijdag heeft de Tweede Kamer het ontwerp van wet op het zegel aangenomen, niettegenstaande die wet, in strijd met art. 196 der grondwet, aan den koning de bevoegdheid schenkt, om privilegiën in het stuk van belasting te geven. Reeds in onze nommers van 25 februari en 16 april hadden wij het ontwerp daarom onaannemelijk verklaard, eene meening, welke meer vaderlandsche bladen beaamden.

Vruchteloos wezen de heeren VAN GOLTSTEIN en VERWEY MEJAN op het ongrondwettige van art. 44 der voordragt. Met 47 tegen 7 stemmen schonk de Kamer aan het voorstel hare goedkeuring. De zonderlingste argumenten werden ten voordeele der regering gebezigd. De heeren VAN RAPPARD, DEN TEX en LUZAC waren het, die de aangevallen bepaling verdedigden.

Art. 44 van het ontwerp luidt: »Het is aan den koning voorbehouden, in bijzondere gevallen en in het algemeen belang, kwijtschelding of vermindering van regt en boeten te verleenen."

Boeten zijn geene belasting, zij zijn eene straf: dat de koning dus daarvan kwijtschelding kan verleenen, is volkomen grondwettig, ligt in het hem toegekende regt van gratie.

Geheel anders is het met het kwijtschelden van het *regt* gelegen. Dit kan de wet den koning niet opdragen, dewijl zij daardoor in strijd met de grondwet handelt.

Art. 196 der grondwet zegt: »geene privilegiën »kunnen in het stuk van belastingen worden verleend." Wanneer nu de koning eenen bijzonderen persoon, in enkele gevallen, van het opbrengen der belasting vrijstelt, verleent hij dan geen privilegie? Of sints wanneer ligt in privilegie het denkbeeld niet meer van eene beschikking, in afwijking van het gewone regt, ter gunste van eenen enkelen persoon, in bijzondere gevallen, genomen? Leerden wij niet reeds op de regtsscholen privilegiën als *privae* of *privatae leges* kennen?

De wet kan aan den koning, volgens art. 67 der grondwet, het regt van dispensatie van hare bepalingen opdragen, zegt men. En wij erkennen dit gereedelijk, doch voegen er bij: in alle zaken, behalve in het stuk van belastingen. Want hier heeft de bepaling van art. 196 der grondwet die bevoegdheid aan de wet ontnomen. Alle dispensatiën zijn uit den aard der zaak privilegiën; de wet kan er de verleening van aan den koning opdragen, doch niet in het stuk van belastingen, dewijl de wet zulks tegen de grondwet vermag.

Volgens art. 195 der grondwet kunnen belastingen niet dan bij de wet worden vastgesteld. De grondwetgever wilde, echter, in voorraad alle ongelijkheid afweeren en verbood daarom in art. 196 aan den wetgever, om op den regel, welken hij met betrekking tot de belastingen stellen zoude, uitzonderingen ter gunste van enkele personen, in bepaalde gevallen, te maken. Zal nu de gewone wetgever eene magt, welke hij zelf niet heeft, aan den koning kunnen opdragen, een regt kunnen geven, dat hij zelf mist? Is het geene grove ongerijmdheid dit te onderstellen?

Ook in andere wetten heeft men, door onoplettendheid eene gelijke ongrondwettige bepaling doen insluipen. De heer VAN GOLTSTEIN voerde de zegelwet van 31 mei 1824 aan. Hij had er zoo vele anderen bij kunnen voegen, bij welke men ter gunste van fabrijken, enz. uitzonderingen op den algemeenen regel gesteld heeft.

Dat van de bevoegdheid tot remissie van zekere belastingen tot dusverre geen misbruik gemaakt is, gelijk de heer VAN RAPPARD zegt, is een zonderlinge grond ter verdediging eener ongrondwettige bepaling. Met regt zeide de heer VAN GOLTSTEIN, dat de wetgever beletten moet, dat er immer misbruik gemaakt kan worden. Wij zouden den heer VAN RAPPARD wel willen vragen, of het niet misbruiken eener toegestane bevoegdheid het regt tot het toekennen daarvan bewijst?

Het zonderlingste argument van allen werd door den heer LUZAC gebezigd, wanneer wij ten minste het berigt der zitting in het *Handelsblad* gelooven mogen. De groote meerderheid had het gevoelen omhelsd, zeide hij, dat de bepaling niets ongrondwettigs bevatte; het volhouden eener andere meening kon dus tot geen gevolg leiden. De heer LUZAC heeft bij die woorden niet nagedacht, want dan zou *hij* de eerste geweest zijn om ze af te keuren. Wat anders toch beteekenen zij, dan dat wij niet behooren te letten op hetgeen wet en pligt gebieden, tenzij wij overtuigd zijn van dezelfde meening bij een groot getal van andere personen te zullen aantreffen of te kunnen opwekken. Niet hetgeen wij voor waarheid houden, zouden wij behooren te volgen, niet onze overtuiging zou ons moeten leiden, maar alles zouden wij ten offer moeten brengen aan het oordeel van anderen. Neen waarlijk, zoover, hopen wij, zal het nimmer komen; de heer LUZAC zelf zal er ons tegen bewaren. Treurig was het echter te zien, dat slechts *zeven* leden van de vier en vijftig zich tegen eene bepaling verzetteden, welke met eene duidelijke bepaling der grondwet in strijd was. Waar bleven hier de heeren BRUCE, DE MAN, NEDERMEIJER VAN ROSENTHAL? Wanneer zal toch de grondwet eens waarheid worden? Wanneer zal men ophouden, door allerlei ongerijmde interpretatiën hare ondubbelzinnigste beginselen te vernietigen?

De minister heeft tegen het bezwaar, zoo het schijnt, zeer weinig weten aan te voeren. Hij beriep zich vooral op het heilzame der mogelijkheid van uitzondering. Maar dat heilzame zou in aanmerking kunnen komen tot verandering van het artikel der grondwet bij eene herziening: het vermag niet het bestaande om verre te werpen.

Wilde de Eerste Kamer bewijzen, dat zij op de hoogte harer roeping was, geene betere gelegenheid kon zich voor haar aanbieden dan zulk eene, bij welke het nu nog maar alleen van haar afhangt, of art. 196 der grondwet eene waarheid of een ijdel woord zal wezen.

Buitenlandsche Berigten.

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Stockholm, 5 sept. De rijks-standen stelden in een adres van den 30sten april 1841 aan zijne majesteit voor, om maatregelen te beramen tot afschaffing der slavernij op het eiland St. Barthelemi. Het adres werd aan den gouverneur der kolonie medegedeeld, om alle met de zaak in verband staande inlichtingen te geven, omtrent het getal der slaven op St. Barthelemi, hunne behandeling en toestand en de som, welke voor hunne vrijkooping noodig zou zijn, de genegenheid der inwoners om tot zulk een maatregel mede te werken, en den invloed daarvan op de handelsbelangen des eilands. De gouverneur deelt daarop een uitvoerig verslag omtrent den toestand der slaven mede. Hoewel hunne behandeling zacht en menschlievend is, toont hij echter het wenschelijke hunner emancipatie aan. Hun getal beloopt op het oogenblik 595 tot wier vrijkooping 20,000 £ noodig zou zijn. Z. M. heeft bevolen de inlichtingen van den gouverneur aan de vergaderde rijks-standen mede te deelen, en intusschen eenige voorbereidende maatregelen in de kolonie ten uitvoer te leggen.

ITALIE.

Rome, 30 aug. Ook in de overige kerkelijke staten blijven de oproerige pogingen van Bologna, waaraan niemand evenwel een gunstigen uitslag voorspellen kan, niet geheel zonder sympathie. Zoo gebeurde het hier gisteren avond in het Corso, welke, op dat uur zeer druk door wandelaars bezocht is, dat proclamatiën aan het volk werden uitgestrooid, vol smaadredenen tegen het geheele geestelijke regiment, zooals de pausselijke regering genoemd wordt, en waarin het Romeinsche volk wordt opgeroepen, om eindelijk uit zijnen slaap te ontwaken en zich te verheffen. Verscheidene verdachte personen moeten reeds dien ten gevolge gevangen zijn genomen, en, daar geene wanorden zijn voorgevallen, mag men hopen, dat het hierbij blijven zal. (*D. A. Z.*)

OOSTENRIJK.

Weenen, 12 sept. Volgens berigten van de Servische grenzen, is de bevestigings-berat voor den nieuwen vorst *Alexander Kara Georgewitsch* den 6den dezer maand uit Konstantinopel te Belgrado aangekomen. De plegtige afkondiging van denzelve, zal echter, naar men verneemt, eerst den 14den dezer, den verjaardag der eerste verkiezing van den nieuwen vorst, plaats vinden. (*O. B.*)

PRUISSEN.

Berlijn, 13 sept. Men zegt, dat onder de hier aanwezige vorsten vele diplomatische schikkingen getroffen zijn. De kinderen van den kroonprins van Zweden, welke men nog verwacht, zullen met die van prins *Wasa* huwen, om de Zweedsche dynastie weder legitiem te maken, en den armen *Wasa* eindelijk voor het verlies eener kroon schadeloos te stellen. De hertog *van Brunswijk* zal zich met eene Mecklenburgsche prinses verbinden, om daar de erf-opvolging te verzekeren, en de hertogen *van Holstein-Augustenburg*, die allen hier aanwezig zijn, zullen de aanspraak op de erf-opvolging in Hessen in plaats van in Sleeswijk-Holstein aannemen.

ENGELAND.

Londen, 15 sept. Het lang verwacht manifest van *O'Connell* en de zijnen, aan de onderdanen der Britsche kroon in de vereenigde koningrijken, is ein-

delijk dezer dagen in de vergadering der associatie tot herroeping der Unie gelezen en goedgekeurd. Dit stuk is zeer uitvoerig, en strekt hoofdzakelijk om de de bekende verschillende grieven van Ierland op te sommen en te ontwikkelen. Hoe vurig de Iersche natie de medewerking der Engelschen en Schotten ook wenschen zou, eene langdurige ondervinding (zoo wordt in den aanvang gezegd) heeft geleerd dat daarop niet te rekenen valt, dewijl de vooroordeelen tegen Ierland te diep zijn ingeworteld. — Het manifest dient dus meer tot verdediging van het doel en de middelen der Repealers, voor de oogen van al hunne mede-onderdanen.

Te Liverpool heeft de jongste zoon en naamgenoot van *O'Connell* zich laatstleden woensdag in eene vergadering der voorstanders van de Iersche repealers laten vinden, en eene aanspraak gehouden, die luid werd toegejuicht. Het blijkt, dat in die stad beduidende sommen ingezameld en aan het committé te Dublin toegezonden worden. De werkzaamheden der gemelde vergadering zijn door de oranje-lieden vrij ernstig verstoord, maar eene talrijke politie heeft de rust weten te herstellen.

— De tijdingen uit Zuid-Wallis luiden weder ongunstiger; er hebben weder verscheidene aanvallen plaats gehad, en er zijn in allerijl troepen afgezonden, om de meest bedreigde punten te beschermen. Dit schijnt alzoo het gevoelen te bevestigen van hen, die beweren, dat de gevangen genomen *Hugues* de ware moeder *Rebecca* niet is.

— Naarmate van den stand van het getijde, wacht men H. M. de koningin en prins *Albert* dingsdag avond of woensdag morgen op het kasteel van Windsor terug.

FRANKRIJK.

Parijs, 16 sept. Eenige dagbladen hebben gezegd, dat koningin *Victoria* voornemens was den koning der Franschen met de ridderorde van den Kousenband te begiftigen, maar volgens de statuten dier orde mag daarin niemand opgenomen worden dan die de protestantsche godsdienst belijdt.

— Hoewel men verzekert, dat de geschillen tusschen het Fransche gouvernement en den Bey van Tunis in der minne vereffend zullen worden, blijft het gedrag van dien Bey zoo raadselachtig, dat daarop nog niet veel staat schijnt te maken te zijn.

— Een telegraaf-depêche, in den *Messager* van gisteren avond, luidt als volgt:

Perpignan, 14 sept. Den 10den is er te Barcelona geene conferentie gehouden; de junta beweert, dat zij met *Prim* in geen vergelijk kan komen (*qu'elle ne peut pas transiger avec Prim.*) — Den 10den was de toestand der stad nog steeds dezelfde. De kapitein-generaal *Araoz* is den 11den met eene versterking van troepen op de citadel aangekomen. — Te Perthuis heeft men den 13den, in de rigting van Barcelona, eene sterke kanonnade gehoord. De brieven uit laatstgemelde plaats zijn vier en twintig uren ten achteren.

Het *Journal des Débats* verzelt, bij het overnemen, deze depêche met geenerhande aanmerking hoegenaamd. Een ander blad zegt:

„Om de telegrafische depêche wèl te verstaan, moet men zich herinneren, dat den 7den (eene vorige depêche zei: in den nacht van den 8sten op den 9den) kolonel *Calonge*, secretaris van den minister van oorlog, uit Madrid op reis gegaan is, als overbrenger van depêches der regering aan generaal *Prim*, men moet ook weten, dat kolonel *Calonge* woorden van verzoening naar Barcelona bragt. Het is dus bij zijne komst, dat er eene conferentie voorgeslagen geworden is en dat de junta geweigerd heeft in schikking te komen.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 17 sept. Gisteren is de geboorte van den jongen prins in de registers van den burgerlijken stand ingeschreven, en heeft dezelve de namen ontvangen van *Willem, Frederik, Maurits, Alexander, Hendrik, Karel.*

's Gravenhage, 18 sept. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, is ontvangen eene koninklijke boodschap, waarbij aan de vergadering kennis gegeven wordt van de gelukkige bevalling van H. K. H. mevrouw de prinses *van Oranje.* — Wordt besloten, dat er een adres van gelukwensching aan den koning zal worden aangeboden, hetwelk opgesteld en aan de Kamer onderworpen zal worden, door eene commissie, bestaande uit vijf leden, waarvan elke afdeeling een lid zal benoemen.

Daarna zijn de beraadslagingen gehouden over het ontwerp van wet tot regeling van uitgaven ten laste van het speciaal fonds der gevangenissen.

Na eenige discussie door enkele leden is men ter stemming overgegaan en is het ontwerp aangenomen met eene meerderheid van 38 tegen 18 stemmen. *Tegen hebben gestemd de heeren van Heloma, van Pankuys, Kniphorst, de Man, van Rechteren, Cost Jordens, Verwey-Mejan, de Backer, van Golstein, Nederburgh, Luzac, Tromp, Bruce, Anemaet, Gockinga, van Rosenthal, Warin en van Nagell.*

De beraadslagingen werden geopend over het ontwerp van wet betrekkelijk de regterlijke organisatie.

Er zijn nog twee wijzigingen in het ontwerp gebragt. Art. 7 en 8 der voordragt zullen thans luiden als volgt:

Art. 7. Bij de zamenstelling der nieuw opgerigte hoven heeft de koning de directe aanstelling van derzelver leden.

Zij worden gekozen uit de leden *en griffiers van de thans bestaande hoven en uit de ambtenaren van het openbaar ministerie bij dezelve*, zoo veel mogelijk volgens de verdeeling vastgesteld bij art. 4.

Art. 8. De regterlijke ambtenaren, welke ten gevolge dezer wet buiten betrekking geraken, en niet weder worden aangesteld, hebben aanspraak op een wachtgeld van de helft, of, ingeval zij den ouderdom van *vijftig jaren bereikt, of wel eenen diensttijd van vijftien jaren vervuld hebben*, op een pensioen van van twee derden hunner bezoldiging.

(Bij het vertrek dezer is de discussie over *dit* ontwerp begonnen).

De heer *de Man* heeft zich zijne stem voorbehouden en de heeren *Michiels van Verduynen, de Backer, Hinlópen* en *van Rechteren* hebben zich tegen het ontwerp verklaard.

— Heden luidt het bulletin wegens H. K. H. de prinses *van Oranje* aldus:

„H. K. H. mevrouw de prinses *van Oranje* heeft den nacht vrij wel geslapen, terwijl overigens de staat van H. K. H. voldoende blijft. — De jonggeboren prins is welvarende.

Everard, med. dr.
Ter Winkel."

ANTWOORDEN *der regering op de aanmerkingen gemaakt tegen de tweejarige staats-begrooting, over de jaren* 1844—1845.

(*Vervolg van n°. 185.*)

VII. HOOFDSTUK.

Departement voor de zaken der roomsch-katholijke eeredienst.

2de AFDEELING.

Zoo als zulks reeds bij de memorie van toelichting is opgemerkt, en men de vrijheid neemt hier te herhalen, zijn de uitgaven onder deze afdeeling opgenomen eenigermate vreemd aan de marine-aangelegenheden. Dit neemt echter niet weg, dat, wanneer het mogelijk ware geweest voor dit hoofdstuk een hooger cijfer te verkrijgen, men niet zou geaarzeld hebben, de hiernevens bedoelde f 111,750 werkelijk op de begrooting te brengen. In verband evenwel tot de som, waarover het marine-departement kan beschikken, en uit aanmerking, dat de betrekkelijke uitgaven zonder nadeel voor de scheepvaart konden worden uitgesteld, heeft men zich bepaald, om de bedoelde som voorloopig voor memorie uit te trekken, als geene vrijheid vindende, om die kosten, tot de aanwending waarvan geene dadelijke behoefte bestond, te doen komen ten nadeele van zoodanige onderwerpen, die meer bepaaldelijk de marine aangaan, veelmin, om daarvoor geheel of gedeeltelijk te doen strekken, de penningen voor den aanbouw van schepen benoodigd.

Art. 3. Het hier gebruikte *enz.* kan, blijkens den toelichtenden staat, wel geene andere strekking hebben, dan om daaronder te begrijpen de toelagen of daggelden der werklieden bij de quarantaine-plaatsen, zoo mede des noodig derzelver reiskosten en kostpenningen.

3de AFDEELING.

Art. 1. Men bedoelt waarschijnlijk met de hier genoemde som van meer dan f 3,000,000, welke in de laatste jaren voor aanbouw en onderhoud van schepen is toegestaan, de som van f 1,500,000, voor ieder der jaren 1842 en 1843 uitgetrokken voor aanbouw, aftimmering, enz.

4de AFDEELING.

Art. 1. Op de aanmerking, dat, in verhouding tot onze zeemagt, het getal der vlag-officieren te groot is, moet men antwoorden, dat bij de onla[...] bij koninklijk besluit bepaalde getalsterkten gezeg[...] van het vaste corps zee-officieren, dat van deze [...] gen zal worden benoemd, naar mate Z. M. in het [...] lang van de dienst zal noodig oordeelen; het doel [...] dan ook, om bij het ontstaan van vacatures, [...] getal vlag-officieren te verminderen, in verband waar[...] mede men dan ook heeft gemeend, om bij het tha[...] gewijzigd ontwerp der begrooting de tractementen [...] *twee* vice-admiraals en van *twee* schouten-bij-nacht naar de afdeeling pensioenen en afloopende betalingen te moeten overbrengen.

Intusschen zijn er van de thans nog bestaande, 7 op eene of andere wijze in activiteit, en slechts 4 non-actief.

Art. 3. De onuitbetaald gebleven soldijen op vroegere begrootingen, zijn bij de afsluiting derzelve, als ongebruikte fondsen, steeds weder aan de schatkist vervallen, en te dien aanzien kan alzoo geen beheer of verantwoording van penningen te pas komen, als zoo hiervan nimmer eene afzonderlijke kas is gehouden, maar blijven die pretensien ten laste der schatkist.

Het is evenwel niet te ontkennen, dat het reclameren dezer gelden, na de vaststelling der wet van [...] october 1841 (*Staatsblad* n°. 40) en door eene daaraan gegevene uitlegging, welke meer met de letter dan met den geest daarvan strookt, moeijelijkheden heeft opgeleverd, tot voorziening waarin een ontwerp van wet bereids aan de Staten-Generaal is aangeboden.

Art. 2. Reeds bij de memorie van toelichting tot de begrooting zijn de redenen ontvouwd, die aanleiding hebben gegeven tot de creatie van nieuwe afloopende betalingen. Uit den aard der zaak, moest dit eene andere behandeling veroorzaken, dan met de vroeger bestaan hebbende het geval is.

Ondertusschen is, sedert de opmaking van de tegenwoordige begrooting, dit artikel reeds van gedaante veranderd ten gevolge der genomen maatregelen, om de onderstandsgelden aangewezen werklieden bij 's rijks werven, ingevolge derzelver waren aard, te converteren in pensioenen, zoodat de belangrijke daarvoor uitgetrokkene som, bij het bedrag der gelden aangevraagd voor pensioenen zou moeten gevoegd worden, en eene rectificatie in de betrekkelijke stukken als bij het gewijzigd ontwerp bereids is tot stand gebragt.

9de HOOFDSTUK.

Departement van financiën.

A. *Nationale schuld.*

De rekening onder 1°, januari 1843, anders gezegd, het verslag, bedoeld bij artikel 126 der grondwet, met welker vervaardiging men zich thans onledig houdt, en die in de zitting van 1843—1844 zal worden aangeboden, zal, voor zoo veel de verantwoording der ontvangsten en uitgaven betreft, volgens een gewijzigd model, in overeenstemming met de voorschriften en bedoelingen der wet, houdende instructie voor de algemeene rekenkamer, worden ingerigt. Overigens is uit de aanmerkingen niet gebleken, in welk opzigt de overgelegde rekeningen over 1840 en 1841 den waren stand van zaken niet duidelijk zouden voorstellen, of onvolledig zijn; — daar de oorzaken waaraan het te-kort over de jaren 1840 en vroeger is toe te schrijven, geheel afgescheiden van de dienstjaren 1841 en later, daarbij omstandig zijn uiteengezet, en wel op bladzijden 12 en 13 der laatst ingediende rekening, en voorts al de ontvangsten en uitgaven, zoo wel die op ramingen en begrootingen zijn gegrond, als de zoodanige, welke daarmede niet onmiddellijk in verband staan, naar behooren worden verantwoord.

1ste AFDEELING.

Interessen, enz.

Art. 1. Volgens de balans van commissarissen van het grootboek der nationale schuld, onder 10 ja[...] 1843 opgemaakt, is gebleken, dat, ten gevolge van den overgang der uitgestelde tot werkelijke schuld, destijds nog kon ingeschreven worden, een kapi[...] van f 1,339,800 2 en een half percents nationale schuld vertegenwoordigende eenen rentelast van f 33,495, [...] kapitaal zal stellig, *voor* de eerste sluiting, op [...] december aanstaande, van het grootboek der 2[...] een half percents nationale schuld kunnen zijn ingeschreven, daar al de uitgelote en onuitgelote ka[...] biljetten, mitsgaders de uitgestelde schuld, op [...] gering gedeelte na, bereids ter vernietiging bij de [...] gemeene rekenkamer zijn overgebragt.

De nu overgelegde gewijzigde tweejarige begr[...] voor de dienstjaren 1844—1845 bevat al die[...]

gen, welke door het sluiten van het tractaat van 5 november 1842 noodzakelijk zijn geworden, en in het bijzonder ook die, betreffende de onderscheidene onderdeelen van de rentebetaling der nationale schuld, welke daarbij zoo naauwkeurig mogelijk tot derzelver werkelijk bedrag zijn uitgetrokken. De verjaarde renten worden, onder die benaming, bij de verschillende rijks-ontvangsten verantwoord.

Art. 5. Het zal wel overtollig zijn te betoogen, dat, vermits er, volgens de laatst ingediende staats-rekening, bladzijden 12 en 13, een te-kort of ongedekte achterstand over de jaren 1840 en vroeger, van f 30,360,173.27 bestond, de opbrengst van het te gelde gemaakte, op het grootboek der 5 percents nationale schuld ingeschreven kapitaal van f 18,000,000 tot geen ander einde heeft kunnen worden aangewend, dan om de daardoor veroorzaakte leemte in 's rijks kassen aan te vullen, zoo als dan ook bij de reeds gemelde eerste en tweede nota, tot opheldering van dien achterstand, breedvoerig is aangetoond.

Art. 7. Het is de bedoeling niet, om de hier bedoelde schatkist-biljetten tot eene hoogere rente dan 4 percent uit te geven; het overige half percent moet strekken, om in de onkosten van uitgifte, bestaande in agio, provisie als anderzins, te voorzien. Al de schatkist-biljetten, welke tot nu toe te gelde zijn gemaakt, dragen geene hoogere rente dan 4 percent.

Art. 12. Die aftrek geschiedt alsnu, in overeenstemming met art. 63 van het den 5den november 1842 gesloten tractaat, tot eene som van f 4,000,000, terwijl de onvervreemdbare jaarlijksche rente van f 400,000 onder de raming der rijks-inkomsten als een post van ontvang is opgenomen.

Het aanvankelijk bepaald aandeel van België in de rente-betaling der nationale schuld, ad f 5,000,000
is sedert verminderd met de renten à 2½ percent van het kapitaal van f 7,000,000, op het Belgische grootboek voor liquidatiën ingeschreven . . . . » 175,000

blijft f 4,825,000

Af: Van het Nederlandsch op het Belgisch grootboek overgeschreven, of nog over te schrijven diverse kapitalen tot f 17,000,000, gevende à 2½ percent . . . . » 425,000

Waarvan af als een post van ontvang te verantwoorden, de onvervreemdbare rente van . . . . » 4,400,000

[illegible], om, bij de tweejarige begrooting, op het totaal van den rentelast van de onderscheidene staats-schulden af te trekken » 4,000.000

B. *Departement van financiën.*

1ste afdeeling.

Kosten van het Departement.

Art. 2. Aan het in der tijd geopend uitzigt eener algeheele organisatie van het departement, is in den loop van 1842 voldaan geworden; terwijl men vermeent, tot toelichting van de gemaakte opmerking, zoo omtrent de kostbaarheid der administratie als van het groot getal ambtenaren en bedienden, hier te moeten bijvoegen, dat het ministerie van financiën is zamengesteld uit de vroegere departementen van financiën en ontvangsten, alsmede uit het ontbondene amortisatie-syndicaat; dat, voorts de werkzaamheden, voortvloeijende uit de wet van 5 october 1841, den omvang van zaken die te behandelen zijn, alleraanmerkelijkst heeft doen vermeerderen, waardoor de noodzakelijkheid bestaat, om, ter geregelde bijwerking van alle dagelijks zich voordoende bezigheden, bij dit zoo omvattend departement het aangewezen getal ambtenaren en bedienden in dienst te houden.

2de afdeeling.

Kosten van administratie der nationale schuld.

De uitgaven voor de administratie van de grootboeken der nationale schuld worden hoofdzakelijk gedekt door de opbrengst der kosten van overschrijvingen en soortgelijke operatiën, welke, volgens de bestaande tarieven, door de belanghebbenden betaald worden. Voor zoo ver deze ontoereikend zijn, wordt het tekortkomende uit den hier bedoelden post der begrooting gevonden.

Die kosten worden bij de administratie van het grootboek ontvangen, en komen alzoo niet in 's lands kas, weshalve dezelve niet wel in de rijks-begrooting als ontvang kunnen worden gebragt, zonder tot veel aanleiding te geven.

9de afdeeling.

Kosten van het Kadaster.

Art. 1. Reeds menige opengevallen betrekking bij het vak van het kadaster, is onvervuld gebleven, of op eenen minder kostbaren voet vervuld, of ad interim waargenomen.

Het voornemen bestaat alsnu, om de betrekking van provinciale bewaarders te supprimeren, en het toezigt over de provinciale bewaringen, onder de orders van de gouverneurs, op te dragen aan de provinciale inspecteurs der registratie, die nu reeds met het toezigt op de bewaringen van de hypotheken en van het kadaster belast zijn.

10de afdeeling.

Domeinen, enz.

De menigvuldige tiend-weigeringen in Noord-Braband, en de procedures daarover aanhangig, hebben den verkoop der dominiale tienden zeer belemmerd. Voor de renten, cijnsen, thijnsen, legschatten en dergelijke prestatiën, bestaat weinig gading; doch wordt de afkoop daarvan steeds op de meest aannemelijke voorwaarden aangeboden.

11de afdeeling.

Pensioenen, enz.

Art. 1. De verlangd wordende specifieke staat van de hier in massa gebragte pensioenen wordt overgelegd, en beloopt eene som van *f* 140,381; het meerder aangevraagde voor 1844 en 1845 is bestemd tot voorziening in de behoefte, het gevolg zijnde van de opheffing der wachtgelden, en tot het verleenen van pensioenen voor op te heffen betrekkingen, bij de verschillende takken van administratie der belastingen.

De herziening der pensioenen, naar aanleiding van het koninklijk besluit van den 29sten augustus 1842, heeft nog geen plaats gehad, omdat zulks een naauwgezet en omslagtig onderzoek vordert; niettemin is deze moeijelijke arbeid reeds voorbereid en zal in den loop van dit jaar worden ten einde gebragt, om met den aanvang van het volgende te kunnen werken.

5de afdeeling.

Directe belastingen.

Art. 2. De in de perceptie-kosten gebragte vermindering is gegrond op het voornemen, om voor de verhoogde opcenten en vermeerdering van belastingen, voor het vervolg, even als in 1842, geene perceptiekosten toe te staan.

Art. 3. De veronderstelling van eenige leden, dat de arrondissements-inspecteurs zeer wel de functiën van verificateurs van de comptabiliteit zouden kunnen waarnemen, wordt door de regering, volgens hare ervaring, niet gedeeld, integendeel, men acht het voor het belang van de zaak wenschelijk, dat, zoo lang dat werk niet weder, zoo als vroeger, bij het centraal bestuur kan gebragt worden, hetzelve, op den tegenwoordigen voet steeds aan een' hoofdambtenaar van den rang van den tegenwoordigen verificateur blijve opgedragen, ook ter bevordering van éénvormigheid en gelijkmatigheid in de toepassing der wetten.

6de afdeeling.

Fonds van kwade posten op de grondlasten.

De omschrijving van dezen post is aldus gesteld, ten einde duidelijk te doen zien, welke bestemming aan dezelve gegeven wordt, zijnde steeds onder de niet inkomende posten begrepen de kosten van vervolging, aan de deurwaarders der directe belastingen verschuldigd, welke van de contribuabelen niet kunnen verhaald worden, en die van herziening, ten gevolge van reclamatiën der belastingschuldigen.

Art. 4. De kosten van vervolging en proces-kosten zijn met *f* 2,000 vermeerderd, en alzoo op *f* 10,340 gebragt, omdat dezelve nog in het jaar 1841 nagenoeg *f* 12,000 hebben beloopen, niettegenstaande de zorg, waarmede gewaakt wordt, om alle mogelijke procedures te voorkomen. Men weet geen andere reden voor de vermeerdering dezer kosten te vinden, dan de invoering der nieuwe wijze van procederen, waarvan de gevolgen, tijdens de opmaking der begrooting van 1842 en 1843, nog niet zoo gebleken waren als thans het geval is, zijnde de processen nogtans niet talrijker dan bevorens.

De *militaire pensioenen*, ten bedrage van nagenoeg *zestien honderd duizend gulden*, konden en mogten, al waren ze ook op de begrooting van oorlog gebragt, in billijkheid niet begrepen worden in eene beschouwing van hetgeen voor de uitgaven *der defensie* over 1844 en 1845 was aangevraagd.

Die uitgaven zijn daaraan in een zeker opzigt geheel vreemd. Zij betreffen een tijdvak van bestuur van meer dan vijftig jaren, vermits er gepensioneerden zijn, die hunne titels reeds ten tijde van de republiek der vereenigde Nederlanden verkregen, en het geen betoog zal behoeven, hoevele zich opgevolgd hebbende omwentelingen in het bestuur des lands, veranderde regeringsvormen, als anderzins, maar bovenal *reductiën* in de militaire magt van den staat, hebben medegewerkt om het cijfer der pensioenen zoo hoog op te voeren. Alle verdere verminderingen in het leger te brengen, zullen op dat cijfer op nieuw weder eenen noodlottigen invloed uitoefenen.

Volgens de gemaakte aanmerkingen zoude het schijnen dat eerst *nu*, *na de geheele beëindiging onzer geschillen met België, het tijdstip is gekomen, om de uitgaven van het departement van oorlog aanmerkelijk te beperken, onze strijdkrachten te verminderen, en de administratie op eenen eenvoudigen en min kostbaren voet in te rigten.*

Men gelieve echter in consideratie te nemen wat deswege reeds gedaan was.

De fondsen bij de begrooting van 1839 voor de uitgaven van oorlog toegestaan, bedroegen, *gewoon* en *buitengewoon*, te zamen, nog *f* 20,887,700 zonder *eenig pensioen*.

De behoeften voor het jaar 1840 werden geraamd op . . . . . . *f* 14,191,500.00

Ten gevolge echter van het gehouden overleg tusschen de regering en de Staten-Generaal, werd dat bedrag op het laatst van 1839 verminderd met » 2,191,500.00

De begrooting over 1840 bleef alstoen f 12,000,000.00 zonder inbegrip van de pensioenen. Zoodat het tractaat met België, van eene jaar op het andere, eene vermindering van uitgaven van *acht millioen* ten gevolge had.

(*Vervolg hierna.*)

Ingezonden stukken.

Eene versnapering voor het *Nederlandsch Nieuwsblad.*

Het *Nederlandsch Nieuwsblad* van 12 september jl. sprekende tot zijne geëerde lezers en het Nederlandsche publiek, vertelt in een opstel, uitmuntende door kern van stijl, wegslependen redenertrant en keur van uitdrukking, dat het zich in den laatsten tijd verpligt heeft gevonden, om den *Tijdgenoot* eenige »harde »waarheden te zeggen, bij het opmerken van de strekking bij dat blad, om de achting voor de Regering »bij de natie te verminderen, door het tegen Haar »inbrengen van menigerlei ongegronde beschuldiging, »of het van Haar vorderen van onuitvoerlijke zaken." De *Tijdgenoot* heeft goedgevonden niet in eene wederlegging te treden van het door het *Nieuwsblad* ten zijnen laste aangevoerde, maar zegt op dat alles, in zijn nommer van 24 augustus: »Wij zullen ons wel »wachten, op soortgelijke beschuldigingen te antwoorden; wij zouden daardoor medepligtig worden aan »het zaaijen van tweedragt." Nu laat het *Nieuwsblad* eene analyse volgen van tweedragt-zaaijen, en wat men eigenlijk daaronder te verstaan hebbe. Volgens hetzelve is, hetgeen de *sine qua non* van elk artikel des *Nieuwsblads* is, pluimpjes en strikjes, der regering op den mouw gespeld, bloempjes en tuiltjes, haar over het hoofd gestrooid, eene zijdelingsche vermelding, pro memorie, van de moeijelijkheden, waarin zij zich geplaatst ziet, betuigingen van eerbied en onderdanigheid, welke op te maken zijn uit de woorden niet alleen, maar uit de manier, waarop die woorden gedrukt zijn; elke letter getuigt van de gehechtheid des *Nieuwsblads* aan de regering en haren verregaande achting voor dezelve; daarom schrijft men ook Regering met een groote *R*; en spreekt van Haar met een groote *H*, en van Zij, met een groote *Z*, even als men, van de Godheid sprekende of schrijvende, Zij en Haar met kapitale *Z*'s en *H*'s schrijft. Waar het mogelijk onder de zon, dat men het *Nieuwsblad* van 12 september, als door eene Ovidiaansche metamorphose, plotseling verpersoonlijkt konde aanschouwen, men zoude aanschouwen een' ootmoedigen dienaar der regering, geknield in het stof, niet waardig de schoenriemen te binden van den heer van hall en verdere beschermheeren en beschermelingen tevens van het *Nieuwsblad!*

Keeren wij tot het artikel terug. Na eene schoone redenering over tweedragt-zaaijerij, zegt het *Nieuwsblad* allernaïst: »Het is er overigens verre af, dat »wij *ons-zelven* de aantijging van tweedragt te zaaijen »zouden willen of behooren aan te trekken." — Men

maar, kijk, *Nieuwsblad!* dat moest er nu ook nog bij komen, dat gij u zóó weggooidet; *qui s'excuse, s'accuse* is een regel, maar er zijn uitzonderingen op, en dit hebt gij alleruitmuntendst begrepen. En dan *zich-zelven* eene aantijging van 't een of ander aantrekken; neen, dat zou al te interressant zijn; dan liever niet *zich-zelven* maar *een' ander* eene aantijging aangetrokken; nieuwe soort van conjugeren; bij v. ik trek het *Nieuwsblad* de aantijging van den *Tijdgenoot* aan, gij trekt het *Nieuwsblad*, enz. aan; pas op, *Tijdgenoot!* gij trekt het *Nieuwsblad* het harnas weder aan en dan overstelpt het u weer met »harde waarheden", even moeijelijk te verduwen als de vergulde pil der begrooting te slikken is voor de arme, vertrouwende natie.

Daarna wijst het *Nieuwsblad* op het onaangename van zijnen arbeid, om, namelijk, voor stoelen en banken, mutsen en mutsebollen te preken en te spreken, en dat komt van daar, dat het bladje zoo bij voortduring zwanger gaat van »krachtige verwijten, scherpe kwalificatiën, met de warmte der verontwaardiging geschrevene teregtwijzingen," enz. scheid toch uit! — Gij hebt kompleet gelijk, *Nieuwsblad!* die harde waarheden, die krachtige verwijten, enz. moeten *Tijdgenoot* en nageslacht (jammer, dat het voorgeslacht niet meer is!) diep treffen; o! ze moeten ze verpletteren; en geen wonder, *c'est la vérité, qui blesse.* Pouah!

Vervolgens vindt het *Nieuwsblad* zich nogmaals gedrongen te verzekeren: »wij werpen dus de beschul»diging van tweedragt te zaaijen, verre van ons af." Nu begint het wat te bont te gaan; want, *Nieuwsblad!* daar vertelt gij nu al weer, dat gij u die aantijging niet aantrekt; dat is nu tweemaal genegeerd; indien men nu uwe beide negaties voor ééne affirmatie houden mogt, dan ware uwe logica gelijk aan die van de *Utrechtsche Courant.* Intusschen gevoelen wij, van onzen kant, ons genoopt u te verzekeren, dat wij verheugd zijn over de rondheid, de gulheid, waarmede gij in dat merkwaardige artikel van 12 september bekent, geene tweedragt te zaaijen; — dat is heel vaderlandslievend van u.

Gij bekent vervolgens uwe *staten* pen te vergeefs in gal en alsem gedoopt te hebben, om de regering te verdedigen tegenover de »coryphaeen der oppositie," waarvan het ultramate-onafhankelijk *Journal de la Haye* vroeger altijd zijne kolommen overliepen. Ja, of men de oppositie wascht, of den moriaan schuurt, het is altemaal olie in 't vuur, water in de zee; 't is wel naar!

Het spijt ons, *Nieuwsblad!* wezenlijk het spijt ons, dat dringende bezigheden, misrekeningen, enz., ons verhinderd hebben vroeger, dan wij thans doen, u een geruststellend antwoord te geven op uwe vragen, altijd nog in datzelfde artikel van 12 september gedaan. Het spijt ons vooral daarom, dewijl de onzekerheid altijd onpleizierig en pijnlijk is; zelfs eene droevige zekerheid is somtijds nog minder hatelijk dan een toestand van onzekerheid, die ons nog op eenen mogelijk gelukkigen uitslag kan doen hopen.

Maar van uwe vragen gesproken. Gij vraagt dan, of het *uwe* schuld is, dat er in Nederland eene partij bestaat, die gij met veel omhaal van woorden beschrijft, maar wij kortheidshalve oppositie zullen noemen, want dat is toch uwe bedoeling. Met de hand op het hart en den blik van vereering en aanbidding op de Regering (met een' groote R) moeten wij u ronduit zeggen: neen, *Nieuwsblad!* dat is *uwe* schuld niet; verre van daar, en wie zal dit ook zeggen? Wie zal zulk een klein ding zoo groote gevolgen toedichten? Men ziet, ja, op dit ondermaansche, dat eene aanvankelijk kleine en nietige oorzaak groote gevolgen kan hebben; maar men ziet ook het *parturiunt montes* en het belagchelijke *nascitur ridiculus mus*; zoo gij *Nieuwsblad!* Maak er u dus niet moeijelijk over, toch niet, niemand, niemand althans der regtgeaarden en weldenkenden in den lande, zal het *u* wijten, wanneer de regeringsleden, hoe trouw zij in de vervulling van hunnen pligt, hoe naauwgezet in de opvolging der grondwet zij zijn, van het tegenovergestelde beschuldigd worden. Logisch daar gij zijt, zult gij bewijzen voor deze onze verzekering vorderen, opdat gij des te geruster mogt zijn. Welaan, om u genoegen te doen, één bewijs uit duizenden. Zal ooit iemand, die zijn gezond verstand heeft, zeggen, dat het *uwe* schuld is, dat de heer VAN HALL artikel 4 der grondwet van het rijk zoo stipt, zóó naar waarheid naleefde, dat er de uitzetting van DUCASE op volgde en eene felle oppositie tevens? Vindt gij niet, dat het ongerijmde van dergelijke beschuldiging klaarder is dan de zon op den middag? Of wilt gij meerdere bewijzen? Het is niet beleefd van u om zoo exigent te zijn; maar, enfin; wij willen u believen. Is er iemand, *Nieuwsblad*, die *u* de schuld zoude geven van de oppositie en bedenkingen, van de rekwesten en memoriën tegen al wat de regering doet of voorstelt, is het, bij voorbeeld, uwe schuld, dat, blijkens de *Arnhemsche Courant* van 14 september jl. in de zitting der Tweede Kamer van 12 september weder een *aantal* verzoekschriften zijn ingediend, als: van koren-molenaars te Haarlem, van grond-eigenaren te Ootmarsum, van eigenaren van panden te Rotterdam en van grond-eigenaren te Groningen, houdende bedenkingen tegen de voorgestelde belasting op de inkomsten; van eenen commissionair en expediteur in Gelderland, houdende bezwaren wegens gehevene regten op de steenkolen, van gedeputeerde staten der provincie Zeeland en van den raad der stad Assen, houdende bedenkingen tegen de voorgestelde wet betrekkelijk de regterlijke organisatie, van eenen notaris te Alkmaar, houdende bedenkingen tegen de aanhangige wet betrekkelijk het zegel, van logementhouders te Amsterdam, houdende bezwaren tegen de bestaande belastingen, bijzonder wat die op het personeel aangaat, enz. enz. zie eens, *Nieuwsblad*, hoe bespottelijk het zijn zou *u* de schuld te geven van al die oppositie; of zoudt gij het geen oppositie noemen, omdat men, in den hoffelijken toon van rekwesten en memories, van bezwaren en bedenkingen spreekt? En nu spreken wij nog niet eens van de oppositie, die, het geheele land door, de opheffing der *Waalsche* gemeenten te weeg gebragt heeft; of zoudt gij u de schuld ook al willen geven van de tegenkanting der partij, die zich daardoor en daarom en daartegen gevormd heeft? word nu niet heel dwaas!

Verder vraagt gij, *Nieuwsblad!* »Heeft dat (*Nieuws*»blad) die partij met hare belangen geschapen?" Wij antwoorden al weer, neen!

Al verder vraagt gij: »Is het zijne schuld, dat een »groot deel des volks niet hooger kan belast worden dan het is?" Neen!

»Heeft het (*Nieuwsblad*) er de schuld van, dat de »staat meerdere inkomsten behoeft dan het bezit?" Neen! Maar deze vraag in den mond van een' dienaar van het ministerie, van de regering, is eene treurige blootlegging van den failllieten staat, waarin de staat zich bevindt. Het behoeft meerdere inkomsten dan het bezit, zegt gij. Hoe moet het dan gaan? De behoefte bestaat er, de middelen ter harer vervulling niet; ergo, er is geen herstel, geen uitkomst meer! Nederland! Ziedaar, waartoe u uw vertrouwens-zin gebragt heeft en het noodlot, niet het bestuur, niet waar, *Nieuwsblad?* neen, het *fatum* is de schuld van alles; noch *u Nieuwsblad!* noch der onde, noch der nieuwe regering is het te wijten, dat Nederland is wat het is; alleen het *fatum* is de bron van dit alles; 't is eene *fatale* historie!

Wij zijn nog niet aan het einde van uw gevraag; maar wij zijn ten einde geduld en lust om langer met u te redeneren. Alleen willen wij u op die volgende vragen nog een volmondig »neen" toeroepen; neen! *Nieuwsblad!* de schuld, waarvan gij spreekt, is uwe schuld niet, en ware het kruid niet bij tijds door BARTHOLD SWARTZ uitgevonden, wezenlijk, het zoude *uwe* schuld evenmin zijn geweest.

Hoe gelukkig, hoe genietelijk, hoe tevreden moet gij u niet gevoelen, in het volle bewustzijn van uwe onschuld; met welke zelfvoldoening moet gij niet uwe handen plassen in het water, waarmede gij u vrij wascht van alle schuld; maar toch, dit neemt niet weg, dat kwaadwilligen, (maar dat zijn dan ook kwaadwilligen *in den kubus*) u hard vallen, misschien uit jaloezij over uwe onschuld. Dit maakt u verdrietig, en niet zonder reden; daarom, stort gij dikwerf tranen van aandoening en gevoeligheid; nu *Nieuwsblad!* schrei eens goed uit, dat lenigt de smart, laat dus vrij uwe tranen vlieten;

o! *Weerhoud in 't bangst verdriet,*
Nieuwsblad! uwe tranen niet;

Want uwe tranen zijn geregt!

Ten slotte willen wij nog een' heilzamen balsem leggen op de wonde, die kwaadwilligheid der oppositie u nu en dan in het harte slaat; wij willen u »den doorn uit het vleesch" rukken, en u de verzekering geven, dat de goedwilligen in den lande, al zijn zij niet velen, u naar waarde zullen weten te schatten, omdat gij een blad zijt, zooals er geen blad meer is, omdat gij het bolwerk van het bestuur; de Goliath der Regering (met een groote R) zijt; kortom, omdat gij, — en dat zegt alles, — omdat gij het NEDERLANDSCH NIEUWSBLAD zijt; doch men zoude ons van partijdigheid kunnen verdenken, gingen wij voort met onze loftuitingen; buitendien zou uwe nederigheid het pak dier lofspraak niet dan met moeite dragen, en een rein geweten geneert zich genoegzaam met de voedzame verkwikking eener streelende en eigenwillige zelfvoldoening; immers.

Quam laudem meruere, grave est audire modestis,
Hanc alii spectent, his meruisse sat est.

SIDR. HOS.

Liefdadigheid!

Eenige dagen geleden, (zie n°. 653 der *Kamper-Courant*) is eene arme potte-vrouw, met name *Elisabeth Köthe*, die te Kampen aan boord van de IJssel-stoomboot was gebragt ten einde over Keulen naar Nassau te reizen, op gemeld vaartuig, tusschen Deventer en Zutphen, — bevallen van een zoon. Te Zutphen heeft men haar de vereischte vrouwelijke hulp doen toekomen, en haar naar hier doen vervoeren. Alhier aangekomen, heeft de agent der boot vrouw en kind doen overbrengen en verplegen in een vertrek van het kantoor; de behoeftige moeder en de zuigeling zijn alzoo tot dusverre verzorgd en geholpen, doch de arme vrouw wenscht zeer naar het Nassausche weder te keeren; het ontbreekt haar echter aan het benoodigde reisgeld, zonder hetwelk zij de reis niet kan ondernemen, noch in het Pruissische zal worden toegelaten. Het is daarom, dat de commissaris van policie hier ter stede, die zich aanvankelijk dese vrouw aangetrokken en haar en den jongen knaap de noodige hulp verschaft heeft, langs dezen weg, zich tot gevoelige en weldadige menschenvrienden wendt, met dringende bede, iets te willen bijdragen tot voorziening in de behoeften van moeder en zoon. Bijdragen, hoe gering ook, gelieve men te bezorgen bij opgenoemden commissaris der policie, bij wien men tevens nadere informatiën omtrent de bedoelde ongelukkige vrouw kan bekomen.

Arnhem, 19 september 1843.

Marktprijzen.

NIJMEGEN, 18 sept. 1843.

Tarwe blijft voortdurend schaarsch aangevoerd en is de nieuwe soorten ter binnenlandsche vermaling begeerd. Men heeft heden besteed voor *Oude Tarwe* van *f* 8.50 à *f* 10, voor *Nieuwe* van *f* 6.50 à *f* 9. — *Rogge* is van *f* 4.... à *f* 6.70 vlug opgeruimd; voor de *Zaai* is tot *f* 7.25 besteed. *Gerst* ging willig af van *f* 4 à *f* 4.50. — *Boekweit* tot eenigzins lagere prijzen afgegaan, van *f* 5.25 à *f* 5.75. — *Erwten* bij veel aanvoer, met goeden handel: *Graauwe* van *f* 6 à ..., *Groene* van *f* 6.10 à *f* 7.75.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 19 Sept. 1 El 5 Palm 1 duim; gew. 0 Duim; ...

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.